WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 21 grudnia 2011 r.*

W sprawie C-507/10

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez sędziego prowadzącego postępowanie przygotowawcze przy Tribunale di Firenze (Włochy), postanowieniem z dnia 8 października 2010 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 25 października 2010 r., w postępowaniu karnym przeciwko:

**X**

przy udziale:

**Y,**

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: J.N. Cunha Rodrigues (sprawozdawca), prezes izby, U. Lõhmus, A. Rosas, A. Ó Caoimh i A. Arabadjiev, sędziowie,

* Język postępowania: włoski.

rzecznik generalny: P. Cruz Villalón,
sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając procedurę pisemną,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu X przez F. Bagattiniego, avvocato,

— w imieniu Y przez G. Vitiella oraz G. Paloscię, avvocati,

— w imieniu rządu włoskiego przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez F. Arenę, avvocato dello Stato,

— w imieniu rządu niemieckiego przez T. Henzego, działającego w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu Irlandii przez D. O'Hagana, działającego w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu rządu niderlandzkiego przez C. Wissels oraz M. de Ree, działające w charakterze pełnomocników,

— w imieniu Komisji Europejskiej przez D. Recchię oraz R. Troostersa, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 20 października 2011 r.,

wydaje następujący

**Wyrok**

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni przepisów art. 2, 3 i 8 decyzji ramowej Rady 2001/220/WSiSW z dnia 15 marca 2001 r. w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym (Dz.U. L 82, s. 1, zwanej dalej „decyzją ramową").

2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania karnego wszczętego przeciwko X, podejrzanemu o popełnienie czynów o charakterze seksualnym wobec swej małoletniej córki Y.

## Ramy prawne

*Decyzja ramowa*

3 Zgodnie z art. 1 lit. a) decyzji ramowej przez „ofiarę" rozumie się „osobę fizyczną, która doznała szkody, włączając w to uszkodzenie ciała lub szkodę psychiczną, cierpienie emocjonalne lub stratę ekonomiczną, spowodowane bezpośrednio przez działania lub zaniechania stanowiące naruszenie prawa karnego państwa członkowskiego".

4 Na podstawie art. 2 decyzji ramowej, zatytułowanego „Poszanowanie i uznawanie":

„1. Każde państwo członkowskie w swoim systemie prawa karnego zapewnia ofiarom rzeczywistą i odpowiednią rolę. Państwo kontynuuje wszelkie wysiłki zmierzające do zapewnienia, aby ofiary w trakcie postępowania traktowane były z należytym poszanowaniem godności jednostki, a także uznaje prawa oraz uzasadnione interesy ofiar, w szczególności w ramach [postępowania] karnego.

2. Każde państwo członkowskie zapewnia szczególnie wrażliwym ofiarom [ofiarom szczególnie podatnym na wiktymizację] szczególne traktowanie jak najlepiej odpowiadające ich sytuacji".

5 Artykuł 3 decyzji ramowej, zatytułowany „Wysłuchania oraz dostarczanie dowodów", stanowi:

„Każde państwo członkowskie zapewnia ofiarom możliwość wysłuchania ich w trakcie postępowania oraz możliwość dostarczania dowodów.

Każde państwo członkowskie podejmuje środki właściwe dla zapewnienia, aby jego władze przesłuchiwały ofiary wyłącznie w stopniu koniecznym dla [potrzeb] postępowania karnego".

6 Artykuł 8 decyzji ramowej, zatytułowany „Prawo do ochrony", stanowi:

„1. Każde państwo członkowskie zapewnia odpowiedni poziom ochrony ofiarom oraz, gdzie właściwe, ich rodzinom lub osobom mającym pozycję zbliżoną do rodziny, w szczególności w odniesieniu do ich bezpieczeństwa i ochrony ich prywatności, w sytuacjach, gdzie właściwe władze uznają, że istnieje poważne ryzyko odwetu lub niezbity dowód poważnego zamiaru naruszenia ich prywatności.

2. W tym celu, nie naruszając przepisów ust. 4, każde państwo członkowskie gwarantuje możliwość przyjęcia, gdy to konieczne, jako części postępowania sądowego, właściwych środków ochrony prywatności i obrazu fotograficznego ofiar oraz ich rodzin lub osób mających pozycję zbliżoną do rodziny.

3. Każde państwo członkowskie zapewnia także możliwość uniknięcia kontaktu ofiar z przestępcami w pomieszczeniach sądowych, chyba że postępowanie karne wymaga takiego kontaktu. Gdzie to właściwe dla osiągnięcia tego celu, każde państwo członkowskie stopniowo zapewnia specjalne poczekalnie dla ofiar w pomieszczeniach sądowych.

4. W przypadku gdy istnieje potrzeba ochrony ofiar – w szczególności tych najbardziej wrażliwych [najbardziej podatnych na wiktymizację] – przed skutkami dostarczania dowodów na sali rozpraw, każde państwo członkowskie zapewnia, aby ofiary mogły, w drodze decyzji podejmowanej przez sąd, zostać uprawnione do składania zeznań w sposób umożliwiający osiągnięcie tego celu, poprzez zastosowanie wszelkich środków zgodnych z podstawowymi zasadami prawnymi [tego państwa]".

*Uregulowania krajowe*

7 Artykuł 392 ust. 1a codice di procedura penale (kodeksu postępowania karnego, zwanego dalej „CPP"), usystematyzowany w ramach księgi V zatytułowanej „Postępowanie przygotowawcze i rozprawa wstępna", stanowi:

„W postępowaniach dotyczących przestępstw, o których mowa w art. […] 609c […] kodeksu karnego, prokurator, także na wniosek pokrzywdzonego lub osoby, której dotyczy dochodzenie, może zażądać, aby przyjęcie zeznań od małoletniego lub głównego pokrzywdzonego nastąpiło w ramach postępowania incydentalnego, także w wypadkach innych niż przewidziane w ust. 1".

8 Artykuł 394 CPP przewiduje:

„1. Pokrzywdzony może złożyć wniosek do prokuratora o wszczęcie postępowania incydentalnego.

2. W wypadku nieuwzględnienia tego wniosku prokurator wydaje uzasadnioną decyzję, która jest doręczana pokrzywdzonemu".

9 Artykuł 398 ust. 5a CPP stanowi:

„W wypadku dochodzeń dotyczących przestępstw przewidzianych w art. […] 609c [...] kodeksu karnego, jeżeli wśród osób, których dotyczy gromadzenie dowodów, znajdują się małoletni, zarządzeniem, o którym mowa w ust. 2, sąd określa miejsce, termin i szczególne zasady postępowania w formie incydentalnej, jeżeli wymogi ochrony osób czynią to koniecznym lub użytecznym. W tym celu przesłuchanie może zostać przeprowadzone również poza budynkiem sądu, w wyspecjalizowanej placówce pomocy, jeśli taka istnieje, bądź w braku takiej placówki – w miejscu zamieszkania osoby, której dotyczy uzyskanie dowodu. Zeznania powinny być utrwalone w całości za pomocą urządzeń do rejestracji dźwięku i obrazu. Jeżeli urządzenia nagrywające bądź personel techniczny są niedostępne, sąd skorzysta z opinii biegłego bądź eksperta technicznego. Ponadto z przesłuchania sporządza się protokół streszczający. Transkrypcji nagrań dokonuje się wyłącznie na wniosek stron".

**Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne**

10 Z postanowienia odsyłającego wynika, że pani Z wniosła skargę przeciwko panu X z tytułu wielokrotnego dopuszczania się przez niego w 2007 r. czynów o charakterze seksualnym, zakazanych przez art. 609c kodeksu karnego w związku z art. 81 i nast. tego kodeksu, wobec swojej, wówczas pięcioletniej, córki Y.

11 Skarga ta stanowiła podstawę wszczęcia dochodzenia wstępnego, podczas którego Y została wielokrotnie przesłuchana przez różnych biegłych z zakresu psychologii i pediatrii. W następstwie tych działań w dniu 8 maja 2008 r. prokurator złożył wniosek o umorzenie postępowania.

12 Ze względu na to, że Y złożyła sprzeciw od tego wniosku, sąd śledczy zgodnie z właściwymi przepisami proceduralnymi wyznaczył posiedzenie niejawne w celu umożliwienia stronom zajęcia stanowiska w przedmiocie zasadności tego wniosku i ewentualnego żądania dochodzenia uzupełniającego lub skierowania sprawy do sądu. Na tym posiedzeniu na podstawie art. 394 CPP Y złożyła wniosek do prokuratora o przesłuchanie jej jako świadka w ramach postępowania incydentalnego służącego zabezpieczeniu dowodów, zwanego także „postępowaniem incydentalnym".

13 Po otrzymaniu zgody prokuratora w przedmiocie wniosku o wszczęcie postępowania incydentalnego sąd krajowy zarządził przesłuchanie małoletniej w trybie szczególnym na podstawie art. 398 ust. 5a CPP. W ramach tego przesłuchania Y potwierdziła, że jej ojciec dopuścił się wobec niej czynów o charakterze seksualnym.

14 W dniu 27 maja 2010 r. Carte suprema di cassazione uchylił orzeczenie sądu krajowego o skorzystaniu z postępowania incydentalnego.

15 W dniu 14 lipca 2010 r. prokurator ponownie złożył wniosek o umorzenie sprawy, od którego pokrzywdzona wniosła sprzeciw.

16 Sąd krajowy wyznaczył nowe posiedzenie niejawne, na którym Y złożyła wniosek do prokuratora o ponowne przesłuchanie w ramach postępowania incydentalnego. Prokurator nie odniósł się do tego wniosku i powtórzył swój wniosek o umorzenie postępowania.

17 Ze względu na to, że sędzia prowadzący postępowanie przygotowawcze przy Tribunale di Firenze ma wątpliwości co do zgodności systemu proceduralnego mającego zastosowanie do pokrzywdzonych małoletnich na podstawie przepisów art. 392 ust. 1a, art. 394 i 398 CPP z art. 2, 3 i 8 decyzji ramowej w zakresie w jakim, po pierwsze, nie zobowiązuje on prokuratora do uwzględnienia wniosku pokrzywdzonego o skorzystanie z postępowania incydentalnego, a po drugie, nie umożliwia pokrzywdzonemu złożenia skargi do sądu w wypadku odmowy uwzględnienia przez prokuratora tego

wniosku, postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z wnioskiem o orzeczenie w przedmiocie zakresu powyższych artykułów decyzji ramowej.

**W przedmiocie właściwości Trybunału**

18 Zgodnie z art. 9 protokołu nr 36 w sprawie postanowień przejściowych, załączonego do traktatu FUE, skutki prawne decyzji ramowej przyjętej na podstawie tytułu VI traktatu UE przed wejściem w życie traktatu z Lizbony zostają utrzymane do czasu uchylenia, unieważnienia lub zmiany decyzji ramowej w zastosowaniu traktatów.

19 Ponadto art. 10 ust. 1 tego protokołu stanowi, że w odniesieniu do aktów prawnych Unii w dziedzinie współpracy policyjnej i współpracy sądowej w sprawach karnych, które zostały przyjęte przed wejściem w życie traktatu z Lizbony, uprawnienia przyznane Trybunałowi na mocy tytułu VI traktatu UE pozostają niezmienione, także w przypadku gdy zostały one uznane zgodnie z art. 35 ust. 2 UE. Na podstawie art. 10 ust. 3 owego protokołu środek przejściowy, o którym mowa w ust. 1, przestaje obowiązywać pięć lat po dniu 1 grudnia 2009 r., dacie wejścia w życie traktatu z Lizbony.

20 Z informacji dotyczącej daty wejścia w życie traktatu z Amsterdamu opublikowanej w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* w dniu 1 maja 1999 r. (Dz.U. L 114, s. 56) wynika, że Republika Włoska złożyła oświadczenie w trybie art. 35 ust. 2 UE, mocą którego uznała właściwość Trybunału do orzekania w przedmiocie ważności i wykładni aktów, o których mowa w art. 35 UE, na warunkach określonych w art. 35 ust. 3 lit. b) UE.

21 Wiadomo również, że decyzja ramowa, której podstawę stanowią przepisy art. 31 UE i 34 UE, należy do aktów, o których mowa w art. 35 ust. 1 UE, w przedmiocie których Trybunał może orzekać w trybie prejudycjalnym. Bezsporne jest również, że sędzia prowadzący postępowanie przygotowawcze, działający w ramach postępowania takiego jakie ma miejsce przed sądem krajowym, może zostać uznany za sąd państwa członkowskiego w rozumieniu art. 35 UE (zob. w szczególności wyrok z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie C-467/05 Dell'Orto, Zb.Orz. s. I-5557, pkt 35).

22 W tych okolicznościach należy udzielić odpowiedzi na postawione pytania.

**W przedmiocie pytań prejudycjalnych**

23 Poprzez swoje pytania sąd krajowy zasadniczo dąży do ustalenia, czy wykładni art. 2, 3 i art. 8 ust. 4 decyzji ramowej należy dokonywać w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym takim jak art. 392 ust. 1a, art. 398 ust. 5a i art. 394 CPP, które po pierwsze nie przewidują po stronie prokuratora obowiązku wystąpienia do sądu orzekającego o umożliwienie przyjęcia zeznań od ofiary szczególnie podatnej na wiktymizację według zasad postępowania incydentalnego w fazie dowodowej procedury karnej, a po drugie, nie umożliwiają rzeczonej ofierze odwołania się do sądu w przedmiocie odmownej decyzji prokuratora dotyczącej jej wniosku o przyjęcie od niej zeznań według rzeczonych zasad.

24 Zgodnie z przepisem art. 3 decyzji ramowej każde państwo członkowskie zapewnia ofiarom możliwość złożenia zeznań w trakcie postępowania oraz dostarczenia dowodów, jak również podejmuje środki właściwe dla zapewnienia, aby jego władze przesłuchiwały ofiary wyłącznie w stopniu niezbędnym dla potrzeb postępowania karnego.

25 Artykuł 2 i art. 8 ust. 4 decyzji ramowej zobowiązują każde państwo członkowskie do podejmowania działań w celu zagwarantowania ofiarom między innymi należytego poszanowania ich godności osobistej w trakcie postępowania, do czuwania nad zapewnieniem ofiarom szczególnie podatnym na wiktymizację szczególnego traktowania jak najlepiej odpowiadającego ich sytuacji oraz, gdy istnieje potrzeba ochrony ofiar, w szczególności tych najbardziej podatnych na wiktymizację, przed skutkami składania przez nich zeznań na rozprawie, do zagwarantowania im na mocy decyzji podejmowanej przez sąd możliwości składania zeznań w charakterze świadków w szczególnych warunkach, które zapewnią tę ochronę, za pomocą wszelkich środków zgodnych z podstawowymi zasadami prawa tego państwa.

26 Decyzja ramowa nie definiuje pojęcia podatności ofiary na wiktymizację w rozumieniu jej art. 2 ust. 2 oraz art. 8 ust. 4. Niemniej jednak nie ulega wątpliwości, że w przypadku gdy – jak ma to miejsce w sprawie przed sądem krajowym – małe dziecko twierdzi, że wielokrotnie było ofiarą czynów o charakterze seksualnym ze strony swojego ojca, dziecko to oczywiście może zostać zaliczone do tej kategorii, w szczególności ze względu na jego wiek oraz na charakter, ciężar i konsekwencje przestępstw, których – jak twierdzi – padło ofiarą, celem skorzystania ze szczególnej ochrony przewidzianej w cytowanych przepisach decyzji ramowej (zob. podobnie wyrok z dnia 16 czerwca 2005 r. w sprawie C-105/03 Pupino, Zb.Orz. s. I-5285, pkt 53).

27 Żaden z cytowanych przez sąd krajowy trzech przepisów decyzji ramowej nie przewiduje konkretnych zasad realizacji wyznaczanych przez tę decyzję celów, na które składają się w szczególności: zapewnienie wszystkim ofiarom traktowania „z należytym poszanowaniem godności osobistej", zapewnienie możliwości bycia wysłuchanym w ramach postępowania i „dostarczania dowodów" oraz sprawienie, aby ofiary były przesłuchiwane „wyłącznie w stopniu koniecznym dla potrzeb postępowania karnego", a także zapewnienie „ofiarom szczególnie podatnym na wiktymizację" „szczególne[go] traktowani[a] jak najlepiej odpowiadające[go] ich sytuacji", jak i zapewnienie, aby ofiary te w danym wypadku były chronione „przed skutkami dostarczania dowodów na sali rozpraw", korzystając „w drodze decyzji podejmowanej przez sąd" ze „składania zeznań w sposób umożliwiający osiągnięcie tego celu, poprzez zastosowanie wszelkich środków zgodnych z podstawowymi zasadami prawnymi" (zob. ww. wyrok w sprawie Pupino, pkt 54).

28 W braku obszerniejszych wskazówek w samych przepisach decyzji ramowej i przy uwzględnieniu art. 34 UE, który przyznaje sądom krajowym kompetencję w odniesieniu do formy i środków koniecznych do osiągnięcia rezultatu zamierzonego decyzją ramową należy przyznać, że decyzja ramowa pozostawia władzom krajowym szeroki zakres uprawnień dyskrecjonalnych co do konkretnych mechanizmów realizacji tych celów (zob. podobnie wyroki: z dnia 9 października 2008 r. w sprawie C-404/07 Katz, Zb.Orz. s. I-7607, pkt 46; z dnia 21 października 2010 r. w sprawie C-205/09 Eredics i Sápi, Zb.Orz. s. I-10231, pkt 37, 38; a także z dnia 15 września 2011 r. w sprawach połączonych C-483/09 i C-1/10 Gueye i Salmerón Sánchez, Zb.Orz. s. 8263, pkt 57, 72, 74).

29 Zgodnie z przepisami spornymi w sprawie głównej, aby móc uzyskać walor dowodu, zeznania złożone w fazie postępowania przygotowawczego muszą co do zasady zostać powtórzone na rozprawie. W niektórych przypadkach możliwe jest jednak składanie zeznań tylko jeden raz, w fazie postępowania przygotowawczego, przy czym zeznania te, składane w inny sposób niż te składane na rozprawie, mają taką samą moc dowodową (ww. wyrok w sprawie Pupino, pkt 55).

30 W odniesieniu do tych przepisów Trybunał orzekł, że potrzeba realizacji celów leżących u podstaw cytowanych przepisów decyzji ramowej wymaga, aby sąd krajowy miał możliwość zastosowania w stosunku do ofiar szczególnie podatnych na wiktymizację szczególnego trybu postępowania, jak w tym przypadku przewidzianego w prawie włoskim incydentalnego postępowania służącego zabezpieczeniu dowodów oraz szczególnych zasad składania zeznań, jeśli taki tryb postępowania lepiej odpowiada sytuacji tych ofiar i jest konieczny celem uniknięcia utraty dowodów, zmniejszenia do minimum liczby przesłuchań oraz zapobieżenia negatywnym dla rzeczonych ofiar skutkom składania zeznań na rozprawie (ww. wyrok w sprawie Pupino, pkt 56).

31 W odróżnieniu od sprawy, która doprowadziła do ww. wyroku Pupino, przestępstwo będące przedmiotem sprawy przed sądem krajowym obejmuje przestępstwa, dla których skorzystanie z tego postępowania jest co do zasady możliwe.

32 Sąd krajowy uważa jednak, że brak obowiązku uwzględnienia przez prokuratora wniosku złożonego przez ofiarę szczególnie podatną na wiktymizację w fazie postępowania dowodowego o skorzystanie przez sąd orzekający z rzeczonego postępowania oraz przesłuchanie w również przewidzianym trybie szczególnym jest sprzeczny z ww. przepisami decyzji ramowej. Sędzia prowadzący postępowanie przygotowawcze w razie odmowy prokuratora i braku odpowiedniego wniosku ze strony osoby, której dotyczy dochodzenie, nie mógłby skorzystać z tego postępowania, nawet jeśli ten sam sąd mógłby zobowiązać prokuratora do sformułowania zarzutów oskarżenia w świetle ewentualnego wszczęcia postępowania przeciwko osobie ściganej.

33 Jak bowiem zauważono w pkt 27 i 28 niniejszego wyroku, żaden z trzech przepisów decyzji ramowej wymienionych przez sąd krajowy nie przewiduje konkretnych sposobów realizacji określonych przez nie celów. W świetle brzmienia tych przepisów i przy uwzględnieniu art. 34 UE należy uznać szeroki zakres uznania przyznany władzom krajowym w odniesieniu do tych sposobów.

34 Jeżeli, jak stwierdzono powyżej, szczególne zasady na rzecz ofiar szczególnie podatnych na wiktymizację powinny być ustanowione przez państwa członkowskie, nie musi z tego wynikać prawo na rzecz tych ofiar do korzystania w każdym wypadku z systemu takiego jak postępowanie incydentalne podczas fazy postępowania dowodowego do osiągnięcia celów zamierzonych decyzją ramową.

35 Artykuł 8 ust. 4 decyzji ramowej zobowiązuje w szczególności państwa członkowskie do zapewnienia, gdy konieczna jest ochrona ofiar, w szczególności tych najbardziej podatnych na wiktymizację – „przed skutkami dostarczania dowodów na sali rozpraw", aby mogły one, „w drodze decyzji podejmowanej przez sąd, zostać uprawnione do składania zeznań w sposób umożliwiający osiągnięcie tego celu", „poprzez zastosowanie wszelkich środków zgodnych z podstawowymi zasadami prawnymi tego państwa".

36 Jak jednak zauważył rzecznik generalny w pkt 53–58 opinii, zakresu uznania, jakim dysponują państwa członkowskie przy realizacji tego celu, nie przekraczają przepisy krajowe, które w systemie prawnym takim jak będący przedmiotem postępowania przed sądem krajowym przewidują system proceduralny, na mocy którego prokurator decyduje, czy należy uwzględnić wniosek pokrzywdzonego o skorzystanie z procedury takiej jak postępowanie incydentalne.

37 Poza tym, że jak stanowi motyw 9 dyrektywy ramowej, nakłada ona na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia, aby ofiary traktowano w sposób równy ze stronami postępowania (zob. w szczególności ww. wyrok w sprawach połączonych Gueye i Salmerón Sánchez, pkt 53), okoliczność, iż we włoskim systemie prawa karnego do prokuratora należy decyzja o skierowaniu do sądu wniosku ofiary o skorzystanie w fazie postępowania dowodowego z postępowania incydentalnego, które stanowi odstępstwo od zasady, zgodnie z którą dowody są przyjmowane na rozprawie, może być uważana za wpisującą się w logikę systemu, w którym prokurator stanowi organ sądowy zobowiązany do przeprowadzenia postępowania karnego.

38 Z powyższego wynika, po pierwsze, że przepisy krajowe będące przedmiotem postępowania przed sądem krajowym wynikają z fundamentalnych zasad systemu prawa karnego danego państwa członkowskiego, które powinny być przestrzegane zgodnie z art. 8 ust. 4 decyzji ramowej. Po drugie, ocena wniosku ofiary o skorzystanie z postępowania incydentalnego powinna uwzględniać konieczność interpretacji decyzji ramowej w taki sposób, aby przestrzegane były prawa podstawowe. W świetle tej konieczności władze krajowe w każdym wypadku powinny zapewnić, aby stosowanie takiego postępowania nie czyniło postępowania karnego, traktowanego jako całość, stronniczym w rozumieniu przytoczonych przepisów.

39 Jeżeli we włoskim systemie prawnym sędzia prowadzący postępowanie przygotowawcze może zobowiązać prokuratora do sformułowania oskarżenia w sprawie, mimo że ten ostatni chciał jej umorzenia, wydaje się oczywiste, że w takim wypadku prokurator zawsze może w razie potrzeby złożyć wniosek o skorzystanie z procedury

takiej jak postępowanie incydentalne, nawet do sądu rozstrzygającego w przedmiocie dalszego prowadzenia postępowania.

40 Ponadto jak wyjaśnił rząd włoski, w odniesieniu do rozpraw przed właściwym sądem w wypadku wszczęcia postępowania głównego przeciwko obwinionemu ochrona ofiary jest zapewniona przez liczne przepisy CPP, które przewidują między innymi postępowanie przy drzwiach zamkniętych i możliwość skorzystania z zasad przewidzianych w art. 398 ust. 5a CPP, a ściślej rzecz biorąc, zasad, jakie zdaniem sądu krajowego powinny być zastosowane w fazie postępowania dowodowego.

41 Wniosku sformułowanego w pkt 36 niniejszego wyroku nie podważa też okoliczność, że decyzja odmowna prokuratora, która powinna być uzasadniona, nie jest przedmiotem kontroli sądowej, bowiem okoliczność taka jest konsekwencją systemu, w którym oskarżenie jest co do zasady zastrzeżone dla prokuratora.

42 Wprawdzie, jak orzekł Trybunał (zob. w szczególności ww. wyrok w sprawach połączonych Gueye i Salmerón Sánchez, pkt 58, 59), art. 3 akapit pierwszy i art. 2 ust. 1 decyzji ramowej oznaczają w szczególności, że ofiara powinna mieć możliwość złożenia zeznania w ramach postępowania karnego i że zeznanie to powinno być uwzględnione jako dowód. W celu zapewnienia, by ofiara mogła w rzeczywisty i odpowiedni sposób wziąć udział w postępowaniu karnym, jej prawo do bycia wysłuchaną powinno jej umożliwiać nie tylko obiektywne opisanie przebiegu zdarzeń, ale także przedstawienie własnego punktu widzenia.

43 Jednakże ani przepisy decyzji ramowej, ani art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (w odniesieniu do art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. zob. w szczególności wyrok ETPC w sprawie Asociación de Víctimas del Terrorismo przeciwko Hiszpanii z dnia 29 marca 2001 r.) nie gwarantują ofierze przestępstwa prawa do

spowodowania wszczęcia postępowania karnego przeciwko osobie trzeciej w celu uzyskania jej skazania.

44 W świetle powyższych rozważań na przedstawione pytania należy odpowiedzieć, że wykładni art. 2, 3 i art. 8 ust. 4 decyzji ramowej należy dokonywać w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym takim jak art. 392 ust. 1a, art. 398 ust. 5a i art. 394 CPP, które po pierwsze nie przewidują po stronie prokuratora obowiązku wystąpienia do sądu orzekającego o umożliwienie przyjęcia zeznań od ofiary szczególnie podatnej na wiktymizację według zasad postępowania incydentalnego w fazie dowodowej procedury karnej, a po drugie, nie umożliwiają rzeczonej ofierze odwołania się do sądu w przedmiocie odmownej decyzji prokuratora dotyczącej jej wniosku o przyjęcie od niej zeznań według rzeczonych zasad.

**W przedmiocie kosztów**

45 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

**Wykładni art. 2, 3 i art. 8 ust. 4 decyzji ramowej Rady 2001/220/WSiSW z dnia 15 marca 2001 r. w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym należy dokonywać w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym takim jak art. 392 ust. 1a, art. 398 ust. 5a i art. 394 kodeksu postępowania karnego,**

**które po pierwsze nie przewidują po stronie prokuratora obowiązku wystąpienia do sądu orzekającego o umożliwienie przyjęcia zeznań od ofiary szczególnie podatnej na wiktymizację według zasad postępowania incydentalnego w fazie dowodowej procedury karnej, a po drugie, nie umożliwiają rzeczonej ofierze odwołania się do sądu w przedmiocie odmownej decyzji prokuratora dotyczącej jej wniosku o przyjęcie od niej zeznań według rzeczonych zasad.**

Podpisy